

ΔΙΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΟΡΟΥΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΩΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ

Επιμέλεια: Λήδα Παπαστεφανάκη, Μανόλης Τζανάκης, Σεβαστή Τρουμπέτα

Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 2013, 206 σελίδες

ISBN: 978-960-9430-09-8

Η κοινωνική ιστορία της ιατρικής είναι ένας διεπιστημονικός ερευνητικός κλάδος που εξετάζει ζητήματα υγείας και ασθένειας μέσα στα ευρύτερα κοινωνικά συμφραζόμενα. Κεντρικός του άξονας είναι ο ιατρικός λόγος, η ιατρική πρακτική και οι όροι του προσδιορισμού τους, η επίδρασή τους στις κοινωνικές σχέσεις αλλά και, αντίστροφα, οι επιδράσεις πολιτικών, κοινωνικών και άλλων συσχετισμών στη

διαμόρφωση του λόγου και των πρακτικών. Ο τρόπος με τον οποίο προσδιορίζεται, κανονικοποιείται και νομοθετείται το ζήτημα της υγείας και της ασθένειας, αλλά και η σύνδεσή του με το δημόσιο χώρο, φέρνουν στο προσκήνιο ένα ευρύ φάσμα κοινωνικο-πολιτικών αντιλήψεων και πρακτικών και συνδιαμορφώνουν τις σχέσεις εξουσίας. Οι ορισμοί και οι αναπαραστάσεις της υγείας και της ασθένειας, οι μηχανισμοί επιβολής τους και η εσωτερικευση της κρατούσας αντίληψης σχετικά με την υγεία από τον πληθυσμό έχουν ιστορικό και συνεπώς μεταβαλλόμενο χαρακτήρα. Εκκινώντας από αυτόν τον προβληματισμό, κεντρικό θέμα του συλλογικού τόμου αποτελεί η κοινωνική ιστορία της ιατρικής ως ερευνητικό πεδίο μέσα στο οποίο μπορούν να διερευνηθούν κοινωνικές σχέσεις και σχέσεις εξουσίας. Τα κείμενα που

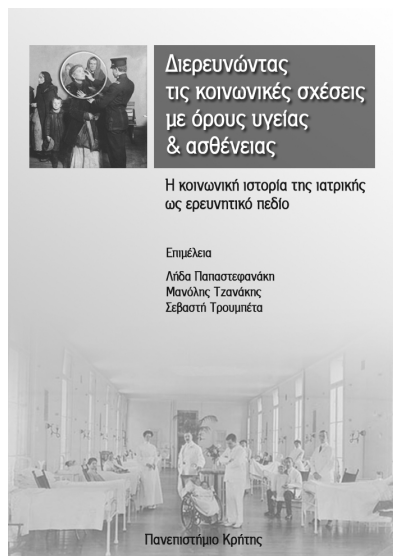
περιλαμβάνει ο τόμος φέρουν τη διττή ιδιότητα μιας πρόσφατης, για τον ελληνικό χώρο, προσπάθειας συγγραφής της κοινωνικής ιστορίας με όρους υγείας και ασθένειας, και συγχρόνως μιας ώριμης ερευνητικής δουλειάς των συγγραφέων τους. Εξετάζονται ζητήματα μεθοδολογίας και θεωρίας, το ζήτημα των πηγών και της αξιοποίησής τους, εστιάζοντας ιδιαίτερα στο ελληνικό παράδειγμα. Μελετώνται, επίσης, περιπτώσεις στις οποίες ο ιατρικός λόγος επηρεάζει πεδία όπως η τέχνη ή χρησιμοποιείται μεταφορικά προκειμένου να περιγράψει «κοινωνικές παθολογίες».

Ο συλλογικός τόμος έχει μορφή ηλεκτρονικού βιβλίου (e-book) το οποίο είναι κατατεθειμένο στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης. Είναι διαθέσιμο στον παρακάτω σύνδεσμο (από τον οποίο σύντομα θα μπορεί να πραγματοποιηθεί, εκτός από προβολή, και ελεύθερη λήψη του συνολικού κειμένου, σε μορφή pdf):

<http://elocus.lib.uoc.gr/dlib/9/f/0/metadata-dlib-1387190108-85492-30497.tkl>

Προσωρινά, η λήψη του κειμένου είναι δυνατή από τον παρακάτω σύνδεσμο:

http://www.soc.uoc.gr/socmedia/Tzanakis/SOCIAL_HISTORY_OF_MEDICINE.pdf

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή, σ. 7-15

Σεβαστή Τρουμπέτα,

Θεωρητικές προσεγγίσεις και προκλήσεις στην κοινωνική ιστορία της ιατρικής, σ. 16-47

Άρης Σαραφιανός,

Αισθητικός λόγος και οικονομία των αισθήσεων και των παθών στον 18ο αιώνα: Η ιστορία της ιατρικής και η γένεση της ιστορίας της τέχνης, σ. 48-88

Λήδα Παπαστεφανάκη,

«Άρρωστοι από εργασία»; Ιστοριογραφικά και μεθοδολογικά ζητήματα στην ιστορία της υγείας των εργαζομένων, σ. 89-115

Μανόλης Τζανάκης,

Προς μια κοινωνική ιστορία της ελληνικής ψυχιατρικής: Συνεισφορές και ερευνητικές προοπτικές, σ. 116-137

Βάσια Λέκκα,

Ο νευροψυχιατρικός λόγος ως μέσο κανονικοποίησης της παιδικής ηλικίας: Το παράδειγμα των εξωτερικών ιατρείων του Αιγινήτειου Νοσοκομείου (1904-1940), σ. 138-152

Κώστας Κόμης,

Λεπρός και κομμουνιστής: δυο φορές «λεπρός», σ. 153-179

Μαρία Κορασίδου,

Προς μια προοπτική σύνθεσης του «φυσικού» και του «κοινωνικού» στο χώρο της ιστορίας της ιατρικής, της υγείας και της αρρώστιας, σ. 180-192

Περίληψεις, σ. 193-200

Βιογραφικά σημειώματα συγγραφέων, σ. 201-205